

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101 -002-05/2014
P/14/050

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/-50 – Nadzór nad funkcjonowaniem ferm zwierząt
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Jerzy Gomoła, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88669 z dnia 25.02.2014 r. (Dowód: akta kontroli str. 1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie, kod 10-561 Olsztyn, ul. Żołnierska 16, zwana dalej „Stacją” lub „PSSE”
Kierownik jednostki kontrolowanej	Teresa Parys, Powiatowy Państwowy Inspektor Sanitarny od 01.11.2012 r. (Dowód: akta kontroli str. 3)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności

W latach 2011 – 2013 Stacja nie wszystkie wielkoprzemysłowe fermy zwierząt funkcjonujące na obszarze jej działania objęła bieżącym nadzorem sanitarnym.

W poszczególnych latach tego okresu wskaźnik procentowy ferm objętych kontrolą wynosił, bowiem odpowiednio 16,7% w 2011 r., 22,2% w 2012 r., oraz 11,1% w 2013 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. Zadania Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w odniesieniu do funkcjonowania ferm zwierząt

1.1. Na obszarze działania Stacji w 2011 r. funkcjonowało 12 wielkoprzemysłowych ferm zwierząt (11 drobiu i jedna trzody chlewnej) oraz dziewięć ferm (osiem drobiu i jedna trzody chlewnej) w latach 2012 – 2013. Działające natomiast fermy zwierząt futerkowych (dwie w latach 2011 – 2012, jedna w 2013 r.) nie były objęte nadzorem sanitarnym, gdyż były to podmioty rodzinne niezatrudniające obcych pracowników. Zmniejszenie liczby nadzorowanych ferm drobiu spowodowane było zakończeniem działalności przez trzy fermy.

Ustalono, że w prowadzonej przez Stację ewidencji jednostek nadzorowanych w zakresie higieny pracy ujęto tylko fermy drobiu, natomiast nie wykazano w niej fermy trzody chlewnej w Wyrandach.

W wyjaśnieniu Powiatowy Państwowy Inspektor Sanitarny („PPIS”) potwierdziła, brak tej fermy w ewidencji nadzorowanych zakładów, gdyż nie otrzymano od jej właściciela (pracodawcy) formularza „zgłoszenia informującego o rozpoczęciu działalności”, które zgodnie z art. 209 kodeksu pracy powinno wpłynąć w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia działalności. Podała też, że dopiero przyjęcie takiego zgłoszenia powoduje umieszczenie podmiotu w liście ewidencji i objęcie go

bieżącym nadzorem sanitarnym. Wskazała też, że Stacja nie otrzymała informacji na temat działalności tej fermy od innych organów sprawujących specjalistyczny nadzór.

Kierownik Sekcji Higieny Pracy Stacji (zatrudniona na tym stanowisku od 01.09.2000 r.) w wyjaśnieniu podała, że nie posiadała wiedzy o istnieniu fermy trzody chlewnej w Wyrandach, jak również nie otrzymała informacji od innych organów o jej działalności.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że podany art. 209 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹ został uchylony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw² z dniem 17 stycznia 2013 r. Zdaniem NIK, Stacja nie skorzystała jednak z uprawnień, wynikających z art. 36a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej³, do nieodpłatnego korzystania z danych zgromadzonych w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) prowadzonym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Dopiero na wniosek kontrolera NIK, przeprowadzono kontrolę fermy trzody chlewnej w Wyrandach w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami PPIS poinformowała, że wszczęte zostanie postępowanie administracyjne, a fermę trzody chlewnej w Wyrandach wprowadzono do ewidencji podmiotów objętych nadzorem sanitarnym.

(Dowód: akta kontroli str. 4, 31-34)

1.2. W badanym okresie, na wniosek Wójta Gminy Gietrzwałd, PPIS wydał opinię sanitarną z dnia 22.10.2012 r., ustalając w niej, że raport o oddziaływaniu na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia, polegającego na budowie 10 budynków przeznaczonych do hodowli drobiu należy sporządzić w zakresie określonym w art. 66 ust. 1 pkt 1 – 20, ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁴.

W okresie objętym kontrolą, na terenie działania Stacji nie planowano budowy innych ferm zwierząt.

Stacja nie sprawowała zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, gdyż nie wystąpiły przesłanki określone w art. 3 ustawy z dnia 14 marca o Państwowej Inspekcji Sanitarnej⁵.

(Dowód: akta kontroli str. 4 - 9)

1.3. W latach 2011 – 2013 bieżący nadzór sanitarny realizowano na podstawie rocznych planów kontroli opracowywanych w oparciu o wytyczne otrzymywane od Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie (PWIS). Na tej podstawie opracowywany był plan zasadniczych przedsięwzięć obejmujący zagadnienia z zakresu ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska podczas produkcji, stosowania i obrotu substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

(Dowód: akta kontroli str. 10 - 24)

¹ Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, ze zm.

² Dz. U. z 2013 r. poz. 2

³ Dz. U. z 2011 r., Nr 212, poz. 1263, ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2011 r., Nr 212, poz. 1263 ze zm.

W omawianym okresie, zgodnie z planami kontroli przeprowadzono ogółem pięć kontroli ferm drobiu, w tym dwie w 2011 r. (w fermach w Kieźlinach i Biesalu), dwie w 2012 r. (w Jesionowie i Sętału) oraz jedną kontrolę w 2013 r. (w Trękusku).

Analiza dokumentacji z przeprowadzonych kontroli wykazała, że spośród pięciu kontrolowanych ferm, nieprawidłowości stwierdzono w czterech i tak:

- w czterech przypadkach brak było aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy, a w dwóch brakowało oceny ryzyka zawodowego na czynniki biologiczne pracowników,
- w dwóch fermach nie było znaku ostrzegającego przed zagrożeniem biologicznym,
- w dwóch fermach brakowało aktualnego spisu stosowanych niebezpiecznych mieszanin chemicznych i ich kart charakterystyk,
- w dwóch fermach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń socjalnych (porwana wykładzina, zakurzone ściany i sufity).

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, bezpośrednio po zakończeniu kontroli wszczęto postępowania administracyjne, od którego w jednym przypadku odstąpiono, gdyż właściciel fermy poinformował o usunięciu nieprawidłowości przed wydaniem decyzji. W trzech natomiast decyzjach zawarto 10 wniosków, które obligowały kontrolowane podmioty do podjęcia działań zmierzających do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że właściciele ferm zrealizowali wszystkie wnioski zawarte w decyzjach.

(Dowód: akta kontroli str. 25 - 30)

2. Skargi i wnioski dotyczące funkcjonowania ferm zwierząt

Opis stanu faktycznego

Na podstawie rejestrów skarg prowadzonych przez komórki organizacyjne Stacji ustalono, że w latach 2011 – 2013 nie wpłynęły do niej skargi na działalność ferm zwierząt.

Z informacji uzyskanej od Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego wynika, że w badanym okresie nie wpłynęła również żadna skarga na działalność PPIS w zakresie nadzoru nad funkcjonowaniem ferm zwierząt.

(Dowód: akta kontroli str. 35 - 41)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

- 1) Poinformowanie o wynikach postępowania administracyjnego wszczętego po kontroli fermy trzody chlewnej w Wyrandach.
- 2) Zwiększenie częstotliwości kontroli sanitarnych w fermach zwierząt.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia 19 marca 2014 r.

Kontroler
Jerzy Gomola
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor